

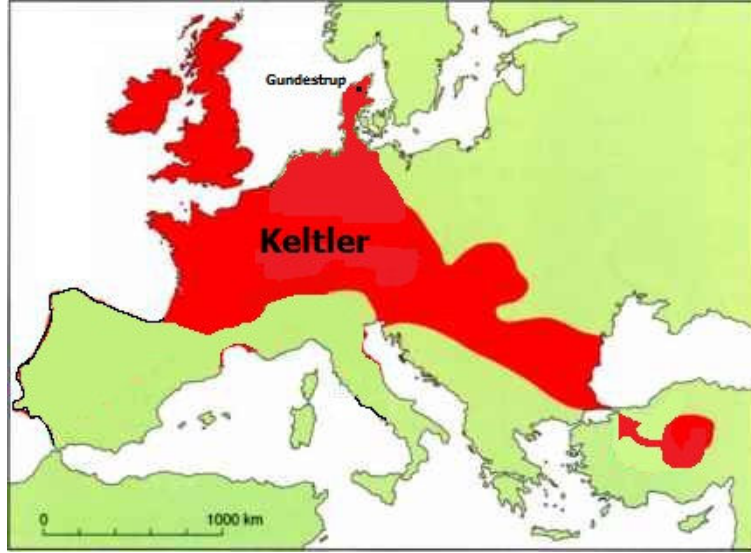
Konu: Kadim Diller ve Yazılar**Yazı: 92****Keltler****Doç. Dr. Haluk Berkmen**

Kelt adının Kalat adından dönüştüğü ve Kalat adının K → G dönüşümüyle Galat şeklini aldığı görüşümdedir. Yunan kaynaklarında Kelt adı Keltoi ve Galatoi olarak geçer (1). Roma ordularının baskısı altında göç etmek zorunda kalan Kalatlar veya Galatlar aslen orta Anadolu halkıdır. Ankara, Çorum ve Konya bölgesine yerleşmişlerdir. Ankara adının aslen bir Kalat adı olduğu ve "kalan, yerleşen" anlamına geldiği söylenir. Kalat adıyla "kalan" sözünün ortak ve yakın anlamı onların Ön-Türk kökenli olduklarına işaret eder (2). Bölgelerinin adı da Roma kaynaklarında Galatia olarak geçmektedir (3). Altta Kalatların bölgesi görülmüyor.

Kalat adı önce Kelet ve ardından Kelt adına dönüştü. Roma etkisi hem Kalatları hem de Ostrogotları daha kuzeye ve batıya doğru itti. Böylece Kelt ile Ostrogot karışımı büyük Kelt veya Latince okunuşuyla Celt (Selt) toplumu oluştu.

Kaynaklar Keltlerin Orta Avrupa'dan çıkıp Anadolu'ya göç ettiklerini yazsa da bu sav hiç akla yakın değildir. Zira İstanbul ile Konya arasındaki geniş alanda onların eserlerine rastlanmamaktadır. Eğer batıdan gelmiş olsalardı o bölgede de eserler bırakırlardı. Batıya doğru yayılan Kelt+Got boylarının bölgesi altta görülmüyor. Fransa'daki Kelt+Got'lara **Gol** adı verilmiştir. Altta Keltlerin yerleşim bölgesi görülmüyor.

Mayıs 1891 yılında, Danimarka'nın kuzey bölgesindeki Gundestrup kasabasında (üstteki haritada belirtiliyor) ilginç bir güğüm bulundu. Bu konuyu incelemiş olan Timothy Taylor, güğümün Trakya bölgesinden gelmiş olabileceğini söylüyor (4).

Güğümdeki görüntüler Kelt kültürüne ait. Ortada görülen bağdaş kurmuş kişi, sağ elinde bir halka tutuyor ve boynunda da halka var. Başında geyik boynuzları ve sağ tarafında bir geyik var. Yazı kullanmayan Kelt kültüründe bu simgeler Asya kökenli mesajlar içeriyor.

Gundestrup güğümünden görüntüler

Benzer simgeleri hem Ön-Türklerde hem de Sümer kültüründe buluyoruz. Bu hareketin Ön-Türklerin Gök Tengri inancı ile ilişkili olduğundan söz ettim (5).

Altta solda Sümer güneş tanrısı Utu ve sağda "Ölmekte olan Kalat" (*dying Gaul*) olarak adlandırılmış Kelt heykelini görüyoruz. Heykel şu anda Roma müzesindedir. Sümer tanrısı Utu'nun elinde ve Kelt heykelinin boynunda halka oluşu ortak bir kültüre işaret ediyor. Ayrıca Utu'nun kanatlı oluşu göğe doğru uçup yükselen bir varlık oluşunu belirtiyor. Demek ki elindeki halka tanrısal gücü ve çevrenin yöneticiliğini simgeliyor. Bu halka Ön-Türk kozmogonisinin kutsal simgesidir. Üstteki güğüm resimlerinden en sağda olanda, boynunda halkası olan ve iki kolunu göğe doğru kaldırmış bir Kelt kadın yönetici görülüyor. Güğümde hem erkek hem de kadın kabartmaları oluşu, Kelt toplumunda ikili yönetimin varlığına işaret ediyor. Anadolu kültürlerinde ikili yönetim sisteminin varlığı biliniyor.

Kelt dilinden kalma bir söz olan *Torc*, İngilizce 'halka' demek. Bu sözün kökeni TUR-OK olabileceği görüşündeyim.

Altta görülen halkalar iki başlı olup, ikili yönetime işaret ediyorlar. Buldukları yerleri altta belirtiyorum.

1. Güney Almanya, Trichtingen kasabası.
2. İngiltere, Norfolk.
3. Tipik bir Kelt boyun halkası.
4. Batı İran bölgesinden bir bilezik.
5. Bulgaristan'da bulunmuş altın bilezik.
6. Altın Tepe'de bulunmuş bir çift bilezik (6).

Keltlerin yazılı belgeleri olmasa da Anadolu Galatlarıyla Keltlerin aynı dili konuştuğu kayıt edilmiştir (7). Kelt dilleri zamanla Fransa'da Bröton bölgesinde, İrlanda'da, İskoçya'da, İngiltere'nin Güneybatısındaki **Gal** (*Cornwall*) bölgesinde ve İrlanda ile İngiltere arasında bulunan Manx adasında konuşulmaktadır. Gal sözü de Fransa'da kullanılan **Gol** sözüyle ve kadim **Galat** adıyla ilişkilidir.

- (1) <https://tr.wikipedia.org/wiki/Keltler>
- (2) <https://tr.wikipedia.org/wiki/Galatlar>
- (3) <https://en.wikipedia.org/wiki/Galatia>
- (4) Scientific American dergisi, Timothy Taylor, Mart 1992, sayfa 66.
- (5) <http://www.halukberkmen.net/pdf/374.pdf>
- (6) <http://www.halukberkmen.net/pdf/316.pdf>
- (7) **Comentarii in Epistolam ad Galatos** (Galatlar hakkında yorum), St. Jerome (M.S 347-420).